

cimiento y moralización del estado». ¿Cómo la construiremos?

Julia Manzano

Lluís ALEGRET *et al.*, *Antologia de textos de filosofia*, Teide, Barcelona 1983.

Lluís Alegret, Hilari Arnau i Lluís Cuéllar han preparat una selecció en català de textos «històrics» de la filosofia. Es tracta concretament de 112 pàgines memorables distribuïdes entre divuit temes, ordenats segons un criteri cronològic, més un apèndix dedicat a cinc filòsofs catalans (Ramon Llull, Arnau de Vilanova, Serra Hunter, Ferrater Mora i Rubert de Ventós). Els temes es desglossen en una introducció general, uns quants textos seguits, cadascun d'ells, d'un brevíssim comentari, un vocabulari i una bibliografia. L'espai dedicat a cada tema i els autors elegits revelen, com és lògic, les preferències dels editors. Encara que no és just esmentar il·lustres absents en una antologia limitada per la finalitat didàctica i les exigències tècniques paleses, potser sí que seria raonable, per exemple, que Aristòtil hagués cedit una de les tres places que ocupa com a font dels pre-socràtics a algun fragment d'Heràclit; que Bacon i Galileu haguessin admès la companyia del Cusà o de Ficino en la representació d'un Renaixement que controlen en exclusiva; que Spinoza o Leibniz haguessin re-

nunciat a algun dels seus tres paràgrafs respectius en favor de Malebranche en el capítol «Racionalisme»; que Locke i Hume haguessin tingut un gest semblant amb Berkeley en «Empirisme»; que Rousseau i Newton no s'haguessin menjat, només amb un parell de queixalades, tota la Il·lustració; que els dos macrocapítols dedicats a Kant i a Hegel s'haguessin esqueixat lleugerament per fer una mica de lloc a algun altre idealista... Però, com dèiem, les raons no deuen faltar per justificar aquesta tria i ja sabem que tota selecció comporta sempre una aposta. D'altra banda, petites anomalies ortogràfiques i lexicogràfiques, la manera de remetre a les obres de què provenen els textos elegits, la irregularitat de les bibliografies —que ja comença a ser proverbial en els recents manuals de filosofia— i la manca d'un índex general de tots els textos, contribueixen a fer un xic incòmode l'ús d'un llibre que s'hauria de definir a partir de la seva comoditat. Ara bé, tot això no pot fer minvar gaire l'esforç de síntesi, de traducció i d'ordre que han fet els tres autors. La seva contribució a la normalització de l'ensenyament en català de la filosofia és notable, i el valor objectiu del llibre només queda pendent d'una revisió a consciència del problema que planteja la fabricació de llibres disciplinaris per a adolescents, almenys en un camp tan obert com és la filosofia. Una obra com aquesta, un pèl més arrodonida —sens dubte, ho podem esperar de la segura reedició—, potser resultaria més interessant per als professors que per als alumnes de batxillerat i de COU.

Jaume Casals